

Nařízením ministerstva vnitra a spravedlnosti a nejvyššího úřadu policejního z 23. srpna 1858, č. 129 ř. z. byly vydány na základě císařského rozhodnutí z 19. srpna 1858 předpisy o tom, kdo může vykonávat soudnictví ve věci přestupku, jež přísluší vyšetřovat a trestat politickým a policejním úřadům. Ustanovení § 1 tohoto nař., podle něhož soudnictví ve věci uvedených přestupků mohou vykonávat jen ti, kdo prokáží, že vykonali obecnou praktickou zkoušku ze správy politické [písm. c)] nebo zkoušku ze soudnictví policejního a politického tímto nařízením předepsanou [písm. f)], dosud zrušeno nebylo. Nemůže tedy podle toho vykonávat soudnictví v trestních věcech policejních kancelářská síla pomocná. Důvodně proto se vytýká ve stížnosti, že v tomto případě bylo trestní řízení v první stolici provedeno a trestní nález vyhlášen orgánem k tomu podle zákona nepovoláním, a že žalovaný úřad, který takový »trestní nález« potvrdil, dopustil se nezákonnosti.

(Nález z 27. listopadu 1937, č. 511/35-3.)

1. V případech § 20 ob. fin. nov. č. 329/1921 Sb. přísluší osadnímu zastupitelstvu toliko stanovit rozpočet osadního majetku, který se omezuje na příjmy a vydání spojené se správou tohoto majetku. Usnášet se o úhradě kvoty schodku obecního rozpočtu, která na osadu připadá, přísluší — se zřetelem na výsledky rozpočtu osadního majetku — zastupitelstvu obecnímu.

2. Samostatné dávky a poplatky obecní (§§ 35, 38, 28 ob. fin. nov. č. 329/1921 Sb.) lze zavést vždy jen pro celou obec, nikoli pro jednotlivou osadu.

Stěžující si obec vznesla na spor otázku, zda jest osada oprávněna usnášet se na úhradě rozpočtového schodku, který na osadu připadá. Nejvyšší správní soud zodpověděl tuto otázku záporně a uvažoval takto:

Již podle obecního zřízení z r. 1864 je nejnižším samosprávným svazem politická obec, nikoliv osada. Obec, nikoliv osada, je nositelem hospodářských a správních kompetencí vyhrazených samosprávě obecní v § 28; samostatná subjektivita osady po stránce právní a hospodářské jest uznána toliko v § 107 potud, že se osadě ponechává správa vlastního jmění, tedy oprávnění, jaké má kterýkoli hospodářský subjekt soukromý. Na tomto stavu nebylo popřevratovým zákonodárstvím o finančním hospodářství svazků územní samosprávy nic změněno. Za svazky takové zákon uznává pouze země, okresy a obce, nikoliv osady (§ 1 zák. 77/1927). Podle § 1 zák. č. 329/1921 Sb., sestavit jest o všech příjmech a vydáních obce rozpočet, a to podle § 19 zák. č. 77/27 Sb. rozpočet jednotný, který podle § 1 zák. č. 329/1921 obsahovati má všechny příjmy a vydání obce, podniků, ústavů a fondů obecních a obcí spravovaných. Arciř mluví prov. nař. č. 143/1922 Sb. k § 20 ob. fin. nov. o zvláštním rozpočtu příjmů a

vydání pro jednotlivou osadu. Obsah takového zvláštního rozpočtu, který se sestavuje pouze tam, kde osada při sloučení podržela vlastnictví svého majetku, je však omezen. Zákon — jak v § 20 ob. fin. nov. jasně vyjádřeno — chce totiž, aby příjmy plynoucí z takového zvláštního jmění osady zůstaly vyhrazeny pro účely osady. Jest jich proto — není-li jiné dohody — použití pouze na úhradu výdajů připadajících na osadu. Aby tomuto ustanovení zákona bylo vyhověno, jest nutno, jak stanoví také prov. nař. č. 143/1922 Sb. k § 20 ob. fin. nov., schodek rozpočtu obecního repartovati na jednotlivé osady, mající vlastní majetek, v poměru přímých daní v nich předepsaných. Kvota schodku připadající takto na osadu sníží se o čistý výnos osadního majetku, jak byl zjištěn rozpočtem stanoveným osadou, a zbytek representuje pak částku, která je směrodatna pro určení výše přírážek, jež na úhradu kvoty schodku na osadu připadající bylo by nutno rozepsati v osadě.

Touto úpravou nebylo nijak dotčeno zásadní rozhraničení působnosti obce a osady, resp. kompetence orgánů obecních a osadních. Osadním orgánům přísluší podle § 107 ob. zř. pouze spravovati jmění osady a tedy ovšem také sestavovati rozpočet příjmů a vydání spojených s držením a správou tohoto osadního majetku. Usnášeti se naproti tomu o tom, jakým způsobem se má uhraditi schodek rozpočtu obecního, a tedy — v případech § 20 ob. fin. nov. — také ta a ona kvota jeho připadající na tu a onu osadu obce, resp. o tom, že na úhradu tu mají býti vybírány přírážky a jiné dávky, přísluší výhradně zastupitelstvu obecnímu (§ 24 ob. fin. nov. č. 329/1921 Sb., § 107 ob. zř. a ctio).

Protí tomu nelze argumentovati ani poukazem na ustanovení § 20, odst. 2. cit. zák., neboť ten mluví jen o správě vlastního osadního jmění, k správě jmění nenáleží však ukládání veřejných dávek na úhradu schodku. V rámci jednotného rozpočtu obecního jest tedy věcí obecního zastupitelstva, aby se postaralo o úhradu schodku pro celou obec. Rozpočet o příjmech a vydáních osadního majetku je pouze pomůckou pro to, aby obecní zastupitelstvo vzhledem k zásadě § 20 ob. fin. nov. mohlo stanoviti míru zatížení přírážkového pro dotyčnou osadu.

Obecní zastupitelstvo, usnášeje se o obecním rozpočtu a úhradě schodku přírážkou, musí v případech § 20 ob. fin. nov. — jak bylo již shora naznačeno — přihlížeti k výsledkům rozpočtu příjmů a vydání osadního majetku a podle toho stanoviti výši přírážky, kterou jest vypsati v té které osadě. Jestliže v daném případě nejvýše přípustná přírážka v osadě nestačila k úhradě kvoty schodku připadajícího na osadu, pak nezbylo než — pokud by nebyla snížena výše výdajů obecního rozpočtu — postarati se o úhradu nekryté difference zavedením samostatných dávek a poplatků obecních. Poněvadž pak zákon nezná zavedení takovýchto dávek a poplatků jen pro jednotlivou osadu, nýbrž připouští zavedení jich vždy jen pro celou obec (§ 24), nezbyvá nežli vyrov-

nati zmíněnou diferenci resultující v osadě tím způsobem, že se schodek obecního rozpočtu, který by se jinak uhradil přírážkou, potřebnou mírou sníží buďto snížením výdajů obecních nebo zavedením samostatných dávek a poplatků pro celou obec.

Nález z 30. listopadu 1937 č. 1339/35-4.

Podle §, odst. 1., bod 1 dávkových pravidel vl. n. č. 143/22 Sb. jest připočítati k nabývací ceně i takové náklady, jejichž h o s p o d á ř s k ý d ů s l e d e k na podstatu nebo jakost nemovitosti je št ě trvá, při čemž jejich připočet nelze vylučovati j e n o m proto, že zařízení, na něž byly tyto náklady vynaloženy, místně nejsou na nemovitosti samé.

V řízení o vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí byla na sporu otázka, je-li příspěvek, který vlastník prodaných pozemků zaplatil obci na zřízení veřejné kanalisace k prodávaným pozemkům, nákladem podle § 8 dávk. prav. k nabývací ceně připočítatelným. Stěžovatelka má za to, že nelze ho připočísti, ježto běží o náklad, jehož předmět se nenachází na prodaných nemovitostech, nýbrž na veřejném statku. Běží tedy o to, co rozumí § 8, odst. 1., bod 1 prav. slovy »pokud se předmět tohoto nákladu ještě na nemovitostech nalézá«.

Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí je zbudována na myšlence zdanění přírůstek hodnoty, který nastal bez přičinění majitele. Myšlenka ta dochází výrazu v ustanovení § 8, odst. 1. prav., podle něhož je za účelem vyšetření přírůstku hodnoty, jenž dávece podléhá, připočítati veškeré prokazatelné náklady, které zcizitel nebo jeho právní předchůdce učinili k trvalému zvýšení hodnoty nemovitosti v době, která jest vzata za základ vyměření dávky — pokud se předmět tohoto nákladu ještě na nemovitosti nalézá. Nákladem k trvalému zvýšení hodnoty nemovitosti rozuměti je, jak nejvyšší správní soud vyslovil ve svém nálezu Boh. A 5053/25, takový náklad, který se vtělil v nemovitost prodávanou a měl v zápětí, že podstata nebo jakost její natolik se zlepšila, že náklad ten dochází výrazu ve zvýšení její hospodářské hodnoty, která je tu v době zcizovacího jednání. V nemovitost vtěluje se náklad, který se projevuje v její podstatě nebo jakosti a tím v její hodnotě svými h o s p o d á ř s k ý m i d ů s l e d k y. Dávková pravidla vl. nař. č. 143/22 Sb. setrvala v tom směru v § 8, odst. 1., bod 1 na pojmu nákladů ve smyslu zemského dávkového řádu č. 83/1915 č. z. z., který v § 9, č. 1 k připočítatelným nákladům, příkladmo uvedeným, počítá i výlohy nebo příspěvky na stavbu silnic, chodníků a stok. Jsou-li podle § 8 prav. započítatelné náklady v tomto rozsahu, a odkazuje-li tento předpis tam, kde omezuje připočet, na tyto náklady (arg. »předmět t o h o t o nákladu«), pak slovům, »pokud se předmět tohoto nákladu ještě na nemovitosti nalézá«, dlužno rozuměti jen tak, že náklady lze ve smyslu § 8 připočítati (jen), pokud h o s p o d á ř s k ý d ů s l e d e k j e j i c h na podstatu nebo jakost ne-